

Toholammin kunta
Kunnanhallitus
Lampintie 5, 69300 TOHOLAMPI
toholammin.kunta@toholampi.fi

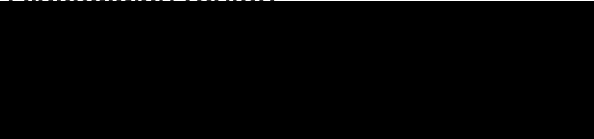
OIKAISUVAATIMUS

Päätös, josta oikaisuvaatimus tehdään:

Toholammin kunnanhallituksen 15.8.2022 tekemä päätös § 169 koskien sivistysjohtajan valintaa (liite 1).

Oikaisuvaatimuksen tekijä:

Leea Piispanen
Alakoulujen rehtori

Päätöksen tiedoksianto:

Päätös on annettu tiedoksi s- postitse 22. elokuuta 2022 klo 10:47.

Vaatimukset:

Toholammin kunnanhallituksen 15.8.2022 tekemä päätös § 169 koskien sivistysjohtajan valintaa tulee kumota, koska päätös on lainvastainen. Leea Piispanen tulee valita ansioituneimpana hakijana sivistysjohtajan virkaan.

Kunnanhallituksen tulee antaa viipymättä naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain 10 §:n mukainen selvitys menettelystään ja toimittaa selvitys Piispaselle sähköpostitse

Perustelut:

Lainsäädäntö ja oikeuskirjallisuus

Suomi on ratifioinut vuonna 1986 YK:n hyväksymän kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen (SopS 68/1986). Työelämän osalta sopimus koskee muun muassa oikeutta työhön ja oikeutta samoihin työnsaantimahdollisuuksiin.

Perustuslain 125 §:n 2 mom mukaan yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin ovat taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto.

Yleisiä nimitysperusteita sovelletaan otettaessa virkasuhteeseen kuntaan ja kuntayhtymään. Perustuslain yleisistä nimitysperusteista taito tarkoittaa

koulutuksen ja työkokemuksen avulla hankittuja tietoja ja taitoja, kyky puolestaan viittaa henkilön tuloksellisen työskentelyn edellyttämiin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, kuten luontaiseen lahjakkuuteen, järjestelykykyyn, aloitteellisuuteen ja muihin vastaaviin tehtävien hoitamisen kannalta tarpeellisiin kykyihin. Koeteltu kansalaiskunto tarkoittaa yleisessä kansalaistoiminnassa saatuja viran hoidon kannalta merkityksellisiä ansioita sekä nuhteetonta käytöstä. Yleisiä nimitysperusteita on tulkittava yhteydessä asianomaisen viran yleisiin ja erityisiin kelpoisuusehtoihin, joihin liittyen on otettava huomioon viran nimi ja tehtäväpiiri sekä virkaan kuuluvat konkreettiset tehtävät. Virkanimitysperusteilla on merkitystä vertailtaessa useampia viranhakijoita keskenään.

Tasa-arvolain 8 § 1 mom mukaan työnantajan menettelyä on pidettävä tässä laissa kiellettynä syrjintänä, jos työnantaja:

1) työhön ottaessaan taikka tehtävään tai koulutukseen valitessaan syrjäyttää henkilön, joka on ansioituneempi kuin valituksi tullut toista sukupuolta oleva henkilö, jollei työnantajan menettely ole johtunut muusta hyväksyttävästä seikasta kuin sukupuolesta taikka jollei menettelyyn ole työn tai tehtävän laadusta johtuvaa painavaa ja hyväksyttävää syytä;

Tasa-arvolakia koskevassa lain esitöissä HE 57/85 todetaan, että ehdotetussa 8 §:ssä onkin määritelty ne perustapaukset, joissa työnantajan menettelyä on lähtökohtaisesti pidettävä syrjintänä. Lailla pyritään estämään vain se, ettei työhönotto määräytyisi työnhakijan sukupuolen perusteella.

Tasa-arvolain 8.1 §:n 1 kohta edellyttää ansiovertailun tekemistä hakijoiden kesken. Vaade ilmenee lain esitöissä HE 57/85, jossa todetaan, että ansiovertailussa on keskeinen merkitys työnantajan mahdollisesti etukäteen vahvistamalla valintaperusteilla. Oikeuskirjallisuuden mukaan virantäytössä ansiovertailu on tehtävä, kun hakijoiden joukossa on päteviä eri sukupuolta olevia hakijoita (Koskinen – Kulla 2016, s. 129).

Viran kelpoisuusvaatimukset

Kunnanhallitus on 19.4.2022 §:ssä 86 päättänyt, että kelpoisuusvaatimuksena sivistysjohtajan virkaan on virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, opetushallinnon tutkinto sekä tehtävään soveltuva työkokemus. Lisäksi kunnanhallitus on päättänyt, että tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää toimialan ja kunnallishallinnon hyvää tuntemusta sekä näkemystä koko toimialan palveluiden kehittämisestä. Päätöksen mukaan viran hoitoon sisällytetään laaja-alaisesti kunnan hyvinvointiin liittyvät tehtävät.

Viran valintamenettely

Kunnanhallitus päätti 22.6.2022 § 146 käyttää soveltuvuustestiä nimitysharkinnan tueksi. Soveltuvuusarvioinnin tekijäksi valittiin Oy MU-Consultants Ab:n Jari Stenvall.

Kunnanhallitus on hyväksynyt sivistysjohtajan virkaa hakeneista laaditun yhteenvedon, jossa mainitaan kunnan vakiintuneen käytännön mukaan virkaa hakeneiden tutkinnot ja haettavana olevan viran menestyksellisen hoidon kannalta hyväksi luettavan työkokemuksen. Yhteenvedo on ollut kunnanhallituksen jäsenten käytettävissä valintapäätöstä tehtäessä.

Yhteenvedon mukaan Piispanen on kasvatustieteen maisteri ja hän suorittanut opetustoimen hallinto ja johtaminen -perusopintokokonaisuuden, jonka laajuus on 25 opintopistettä. Haettavan viran toimialaan (sivistystoimi) kuuluvaa työkokemusta hänellä on yhteensä n. 29 vuotta. Em. ajasta hän on toiminut apulaisrehtorina / koulunjohtajana n. 10 v ajalla 2004 – 2014 ja alakoulujen rehtorina 1.8.2014 alkaen eli kahdeksan vuotta. Näin ollen hänellä on henkilöstöhallinnollista ja työnjohdollista esimieskokemusta yhteensä 18 vuotta.

Alakoulujen rehtorina Piispanen toimenkuva ja vastuu on laaja. Hän mm.:

- valmistelee alakouluja koskevat asiat sivistysjohtajalle, joka päättää asiat tai esittelee ne sivistyslautakunnan päätettäväksi
- valmistelee sivistystoimen vuosittaisesta talousarviosta alakouluja koskevan osion
- on talous- ja tulostaloudessa valtuuston päättämään talousarvioon nähden
- on talous- ja tulostaloudessa alakoulujen käyttötaloudensuudesta sivistysjohtajalle
- rekrytoi henkilöstöä ja laatii työsuojimukset
- alaisten määrä on 36

Yhteenvedon mukaan sivistysjohtajan virkaan valitulla on filosofian maisterin tutkinto ja opetushallinnon tutkinto, jonka laajuus on 15 opintopistettä.

Yhteenvedon mukaan valitulla on hyväksi luettavaa työkokemusta yhteensä 4 v 6 kk. Em. ajasta valittu on toiminut kielten opettajan sijaisena yläkoululla ja lukiossa 5 kk keväällä 2012. Kurssisihteerinä / koulutuskoordinaattorina 9 kk ajalla 5/2018 – 1/2019 ja koulutussuunnittelijana 2/2019 alkaen eli 3 v 4 kk. Yhteenvedosta ei ilmene, ovatko kurssisihteerin / koulutuskoordinaattorin ja koulutussuunnittelijan tehtävät olleet henkilöstöhallinnollisia ja työnjohdollisia esimiestehtäviä.

Kunnanhallitus toteaa päätöksessään, että valinta perustuu kokonaisarviointiin, johon kuuluivat ennakkotehtävä, haastattelu ja ulkopuolisen konsultin arvio soveltuvuudesta sivistysjohtajan virkaan. Päätös ei ollut yksimielinen.

Johtopäätös valintamenettelystä:

Kunnanhallitus ei ole laatinut tasa-arvolaisissa edellytetyä ansiovertailua.

Lainsäädäntö velvoittaa työnantajan valitsemaan virkasuhteiseen tehtävään perustuslain yleisillä nimitysperusteilla arvioimalla ansioituneimman hakijan. Kunnanhallituksen päätös ansioituneimmasta hakijasta on virheellinen ja lainvastainen. Kunnanhallitus on ylittänyt harkintavaltansa jättäessään valitsematta selkeästi ansioituneimman hakijan – Piispanen – sivistysjohtajan virkaan.

Piispanen täyttää haettavana olevaan tehtävään nähden kelpoisuusvaatimukset erinomaisesti koulutuksensa ja erityisesti työkokemuksensa osalta. Piispassella on työkokemuksensa perusteella erinomainen toimialan ja kunnallishallinnon tuntemus sekä erinomainen näkemys koko toimialan palveluiden kehittamisestä. Piispasen virkaura on nuhteeton.

Objektiivisesti suoritettu ansiovertailu osoittaa riidattomasti, että Piispassella on huomattavan paljon pidempi toimialan työkokemus, työnjohdollinen ja henkilöstöhallinnollinen esimieskokemus kuin virkaan valitulla. Piispassella on suoraan alaisuudessaan 36 henkilöä. Piispasen opetushallinnon tutkinto on laajempi kuin virkaan valitulla. Em. seikat ovat haettavana olleen viran menestyksellisen hoitamisen kannalta olennaisia. Pitkän työ- ja esimieskokemuksen lisäksi Piispanen tuntee viranhaltijaorganisaation, toimintaympäristön ja keskeisimmät yhteistyöviranomaiset virkaan valittua huomattavasti paremmin. Täysin selvää on, että työkokemuksensa ja toimialan perehtyneisyytensä vuoksi Piispasen mahdollisesti tarvitsema perehdyttäminen tulisi olemaan merkittävästi suppeampaa kuin valituksi tulleen. Lisäksi Piispanen hallitsee toimialan keskeisen lainsäädännön ja hänellä on valmiina järjestelmäoikeudet. Kokonaisarvion perusteella Piispanen on ansioituneempi kuin valituksi tullut.

Tätä näkemystä tukee soveltuvuusarvioinnin tekijänä toimineen Oy MU-Consultants Ab:n Jari Stenvallin suositusraportti. Suositusraportin mukaan:

”Suosittelen Leea Piispasta Toholammin sivistysjohtajan tehtävään. Hänellä on hyvä kokemus tehtäväkuvaan kuuluvista asiakokonaisuuksista, hyvä esimies/johtamiskokemus ja hänen henkilöprofiilinsa vastaa parhaiten tehtävän ilmoitettuun vaativuustasoon”.

Kunnanhallitus oli tukeutunut soveltuvuusarviointiin saadakseen nimenomaan selkoa ja varmistuksen virkaa hakeneiden henkilöiden esimieskyyvyyistä ja henkilökohtaisista ominaisuuksista vaatimaan johto- ja esimiestehtäviin. Kunnanhallituksen päätöksestä ei ilmene, mikä painoarvo ulkopuolisen – lähtökohtaisesti objektiiviselle – arvioitsijan lausunnolle oli annettu. Kunnanhallituksen menettely on kyseenalainen, koska suositusraportin mukaan suosittelija ei ole suositellut muita soveltuvuustestissä olleita haettavaan virkaan.

Huomioiden kaikki edellä kerrottu, on Piispanen perustuslain yleisillä nimitysperusteilla vertailtaessa selkeästi ansioituneempi kuin tehtävään valittu henkilö. Asiassa on syntynyt syrjintäoletta siitä, että kunnanhallitus on sivistysjohtajaa valitessaan syrjäyttänyt Piispasen, joka on ansioituneempi kuin valituksi tullut toista sukupuolta oleva henkilö, eikä työnantajan menettely ole johtunut muusta seikasta kuin sukupuolesta eikä menettelyyn ole työn tai tehtävän laadusta johtuvaa painavaa ja hyväksyttävää syytä. Toisin toimien syrjintää ei olisi tapahtunut.

Perustuslaki rajoittaa työnantajan harkintavaltaa nimityksiä tehtäessä. Mikäli päätös ei perustu perustuslaissa säädettyihin yleisiin nimittämisperusteisiin, päätös on lainvastainen. Kunnanhallituksen päätös ei osoita, että viranhaltijaa

valittaessa olisi otettu huomioon perustuslaissa säädetyt yleiset nimitysperusteet ja syrjäntäkiellot. Kunnanhallitus on toiminut hallinnon oikeusperiaatteiden vastaisesti mm. ylittämällä säädetyt harkintavallan rajat. Valintapäätös on siten syrjivä ja lainvastainen.

Piispasen vaatimus

Kaikki edellä mainittu huomioon ottaen Toholammin kunnanhallituksen 15.8.2022 tekemä päätös § 169 koskien sivistysjohtajan valintaa tulee kumota, koska päätös on lainvastainen. Lisäksi vaadin, että minut valitaan ansiotuneempuna hakijana ko. virkaan.

Kunnanhallituksen tulee antaa viipymättä naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain 10 §:n mukainen selvitys menettelystä ja toimittaa selvitys minulle sähköpostitse [REDACTED]

Toholammilla elokuun 28. päivänä 2022

Leea Piispanen

Liitteet:

1. Virkavaalipäätös
2. Ansioliitteet
 - tutkintotodistus
 - opetustoimen hallinto ja johtaminen -perusopintokokonaisuus